

Tá kendi hann ikki s fyri k

Í hesum døgum er mangur drongur og mong genta ógviliga spent, tí nú eru tey komn til ein týðandi varða í lívinum — tey skulu á fyrsta sinni í skúla — ein stóru og ein minningarríkur dagur, sum børnini koma at minnst aftur á.

Tað er av so stórum týðningi fyri barnið seinri í lívinum, hvussu vit leggja fyrsta skúladagin til rættis, um barnið kemur at minnst hann við gleði ella við sú. Og her mugu vit gera okkara allarbesta bæði frá heimi og frá skúla.

Fyrirreikingin byrjar, tá vit fara at keypa barninum fyrstu skúlataskuna — at vit tá ráðfara okkum við barnið — skulu vit keypa eina reyða, eina svarta ella hvíta tasku — skuldu vit ikki keypt eina tasku, sum tú bert á bakinum, so hevur tú hendurnar leysar, so tú harvið kanst hava dukku

tina, bilin hjá tær ella okkurt annað av tí, tær dæmar best at spæla við, í hondunum.

Á henda hátt taka vit longu barnið við uppá ráð — og harvið kemur barnið eisini at hava álit á foreldrum og kemur so hvørja ferð brúk er fyri tí, at taka foreldrini við uppá ráð.

Fyrsta dagin skuldi tað avgjørt verið so, at mammamannin pápin — sum tað nú liggur fyri — fylgdi barninum í skúlan, og síðani av og á ígjøgnum skúlaárið kom í skúlan at vitja; hetta vildi framt samarbeiðið millum heim og skúla til gagns og gleði fyri allar partar.

Skúlin — lærarin ella lærarinnan — eigur eisini at gera eitt sindur burtur úr hesum fyrri stóra degi barnsins — nú tað fyrstu ferð skal fáa at kenna, at nú er ikki alt spæl, men eisini álvari. Stovan skuldi verið merkt av, at hesin dagur

er nú kominn, sum barnið við spenningi hevur bíðað eru — ja kanska hevur tað sovið óroliga, er farið fyrr upp enn vant og latið seg í finastu kleði.

Lærarin tekur kanska onkrar stuttligar myndir á talvuna, hevur smá fløgg á borðinum ella blómtyssi í eini krukku — gevur børnunum okkurt smávegis sum t. d. eina litla bók, ein býant, okkurt glansbilet ella tilíkt. Tað verður ein fró á børnum, tí í hesum

aldri eru tey ógviliga takksom, og eitt so lítið ting kann gera sít — at barnið longu gleðir seg til næsta skúladag, tí er tað av allarstørsta týðningi, hvussu tann fyrsti dagurin verður hjá barninum, at nakar av óttanum á henda hátt verður tikið burtur.

Sjálvandi skal lærarin ikki fyrsta dagin seta seg at terpa skúling við barninum, men helst má hann kortini tosa við tey um, at nú fara tey so við og við at læra at lesa alt tað, sum stendur í bókum og bløðum — hann kann síðani spyrja tey, hvønn sær, um tey t. d. kenna nakran bókstav ella okkurt tal o. s. fr., og tá kunnu tey við gleði siga

heima, at tey t. d. hava lisið á talvuni FØ, tað sama sum stendur á nummaraplátuni á bilinum. — Tað er heilt ótrúligt, sum hetta skumpar undir hugin, og tá kunnu tey flestu, ja helst øll vera við, tí eingin má sita eftir og ikki sleppa at siga okkurt.

Onkur vil halda, at tað er ikki neyðugt við slíkum rokki, men ein lærari, sum frá fyrsta degi fær aktiviserað hesi smáu, sum við so stórarí ventan hava sæð fram til henda dag, hann kann vera visur í, at hesi børn fara at hava álit á honum, og verður tað við til at gera hetta torføra og kravmikla arbeiðið lættari hjá honum í framtíðini.

Skúlamál

Vit fara her at prenta fylgiskjalið til lógmansrøðuna um skúlamál. Fyrr partur prenta vit her niðantýri og seinri kemur komandi leygardag

Við at vísa til tað í fylgiskjali 10 til seinasta figgarlógargruppaskotið skal her skoytt upp at ein partvis miðsavnan av skúlaskipinum er framt viðvíkjandi summum lærugreinum, mest fyrri næmingar í 8., 9. og 10. flokki. Hvarja lagnu undirvísing í 10. flokki vil fáa í framtíðini er lítið at meta um í lotuni. Fyri teir skúlar, sum koma at taka hesa lærugrein upp, verður tað kanska torført at geva undirvísingina á hesum aldurstígi eitt munagott innihald, bæði reint fakligt sum siðmennandi.

Skúlabýggingin hevur hildið fram. Rituvíkar og Stranda skúli eru liðir og tiknir í brúk. Kollafjarðar skúli er við at vera liðugur, og sama er við Nólsoyar skúla.

Klaksvíkar, Frøðbiar, Tórshavnar uttanbýggja, Hvalbiar og Haldórvíkar kommunu hava fingið tilsoðn um 20 pst. studning úr landskassanum, og tað er ætlan landsstýrisins at gjalda henda stuðul skjótast gjørligt, so kommunurnar ikki skulu missa ein stóran part í rentutapi. Tilsamans er hetta umleið stívar 5 mill. í studningi.

Eins og nevnt varð í fjør, so hava fleiri kommunur vent sær til bæði lógting og landsstýri um at fáa gott studningsveitana. Landsstýrið hevur kannað møguleikar at fáa ríkismyndugleikarnar at hækka studningin úr 20 pst. upp í 30 pst., men hetta tykist at liggja heldur tungt fyri teirra viðkomandi. Í uppskotinum til nýggja figgarlóg er ætlanin at seta nakað meira av, so landskassin veitir nakað meira, sjálvt um einki meira verður latið úr ríkiskassanum.

Tekniska undirvísingin

er inni í einari broytingartíð og ymiskt er, sum hon kann koma at laga seg. Fyribils er helst komið so langt, at skúlar verða bygdir í Tórshavn og Klaksvík, men í fyrsta umfari bert ein partur av hvørjum — ella eitt fyrsta byggistig.

Læringar á ungum aldri hava víst seg at hava heldur

tungt við at taka stuðul til, hvat yrki teir skulu fara inn í, og mangir hava ynskt at hálsa um, men sum nú er hevur tað næstan verið ógjørligt; tí hevur verið talan um at leggja undirvísingina so til rættis, at tey mugu í fyrsta umfari fáa eina meira hálva almenna útbúgving, áðrenn stuðul verður tikið til, hvørja leið tey skulu halda innan tær ymsu yrkisgreinirnar. Yrkisleran verður lógð um bæði í skúla og hjá meistara.

Í seinastu tingsetu samtykti tingið broytan í lógini um skúlastjórnum, men hetta er ríkislóg, og enn er einki frætt aftur frá henni.

Í hesi tingsetu verður lagt fyr tingið ríkislóg av 4. juni 1970 um hóskaði skúlar og eftirskúlar, og somuleiðis at fáa lýst ríkislóg av 4. juni

um uddannelsesstøtte, har eisini er møguleiki at fáa studning hjá teimum, sum lesa uttanríkis. Her restar ein reglugerð, sum okkum er ókunnug enn. Tað hevur gingið sera trupult at fáa studning hjá teimum, ið lesa í hinum Norðurlondum, men fyrri stuttum kom hetta í lag, og nakrir hava nú fingið peningaligan stuðul.

Um húshaldsskúlar er tað at siga, at lógtingið samtykti í 1968 at fáa sett í gildi ríkislóg um húshaldsskúlar, men tá hevði fólkatingið í umbúna at seta nýggja lóg í gildi, og hon er fyrst nú í juni mánaða samtykt á fólkatingi, og kemur sum sagt aftur nú at verða lógð fyr tingið, hetta er tað sum hevur seinkað hesa lóg-gávu. Lógin kann setast í gildi fyrri Føroyar við kongaligari fyriskipan.

Ítróttargrunnurin

hevur í ár latið meira stuðul enn árin herfyri. Tað verður neyðugt at lata enn meira stuðul til ítróttarhús, ítróttarvøllir og svimjihøllir.

(Framhald)

Noregs-nýtt v. Fridtjof Diesen

NESTEN EN HALV MILLION

arbeidere tok felleferie i midten av juli sammen med funksjonærene ved en rekke store bedrifter. Utfarten fra Oslo var veldig og politiet har sin fulle hyre med å passe på bil-køene. Noen kjører livsfarlig fort både med spenning og promiller i kroppen. — Det er så trist at så mange ungdommer mister livet i vår skjønneste årstid.

EN POPULÆR POST I UTVARPEN

er «de eldres middagsstund» med mye godt stoff og fin musikk. Den 13. juli var det sending nr. 1000 og den blev behørg feiret med en utvidet sendetid. — Av andre poster i farten må vi nevne at den verdensberømte sangerinnen og Norges første faste operasjef Fru Kirsten Flagstad ville ha fylt 75 år den 12. juli. Og denne begivenhet ble minnet med et vakkert og variert program.

ENNA ER IKKE DE GAMLE JOMSVIKINGER DØDE

Beviset for det viste Thor Heyerdahl med RA 2 og sin 8

manns kosmopolitiske besetning i sin ferd over Atlanteren. Foruten alle de vitenskapelige resultater de kommer med er noe av det beste samarbeidet og kameratskapet mellom de forskjellige nasjonalitetene. Så det måtte da gå an i det store FN også.

BOKER ER VEL ET EMNE

som vi må vente med til høsten men det er verd å nevne at barnebøker fra Norge er blitt oppmerksomhet i mange land. Det gjelder ungdomsbøker av vår kjente Thorbjørn Egner og Finn Havrevold.

HELGE INGSTAD,

vår kjente nordhavs og Kanadaforsker har nå forlatt sin gård og reist for 10. gang til Kanada.

STOR STAS VAR DET DA

AP's nestformann, Reiulf Steen kom til den demokratiske republikk Utøya og fortalte fra sin lange Asia-reise hvor han sammen med de øvrige nordiske landas rep. var i Hanoi, Peking, Hongkong, Kanton og Bangkok.

Så fortsatt god sommer!

ÍDNAÐUR

Fylgiskjal til lógmansrøðuna eftir J. Lindenskov

Skiligt er, at vandamikið kann vera, at okkara vinna er ov eintáttad. Tað ræður um at skipa vinnulivið soleiðis, at tað er kappingarført á marknaðinum — og tá rávoran er at kalla hin sama, er vandi fyrjat ólag kann koma í, sum vit eisini hava verið fyrri, tá okkara exportidnaður er fyrri veiðiloysi. Tað er tí eitt av máluum, sum landsstýrið setti sær fyrri, at tryggja landinum eina meiri fjølltáttada vinnu, idnað, sum ikki hongur bert í einum tátti.

At náa hesum máli er ikki lotuverk. Tað er tvørturímóti drúgvfort, tilíkk uppyggjan krevur tíð og tol. Ein fyrirtreitin er at útbúgvingarlag vinnulivsins er idnaðarorienterað, at vit hava tekniska útbúgving, ið svarar til tíðarinnar krav, tey sum eru teggið at tí at standa seg í kappingini við aðrar. Her er tekniska skúlingin ein neyðugur lutur, sum dentur má leggjast á at fáa útygda.

Spurningurin kann vera m. a. tá vísa møguleikar til idnað, her eigur samvinna millum einstaklingar og hitt almenna.

Gjøgnum Búskaparráðið fara fram kanningar um teir tekniskarmøguleikar, sum vera kunnu fyrri okkum, t. d. sum undirleverandørar. Somuleiðis verða kanningar gjørdar, hvørjir idnaðarmøguleikar, ið kunnu hugast at vera á nýggjum okjum, har vit eiga fólk, sum hevur útbúgving og fegið vil koma heim at virka. Nágreiniligar kanningar fara fram, soleiðis at treytirnar fyrri solu, marknað, rakstri eru tilsteðgar, so at virkir, sum kunnu hugast at verða stovnst, verða at standa seg í allari kapping.

Tað eigur tí at leggjast

stórur dentur á at leggja av pening til slíkar kanningar og fáa fólk, sum er útbúgvíð, at standa fyrri kanningunum.

Í vár samtykti tingið at leggja pening í ein idnaðargrunn, har staturin letur ein part eisini. Grunnurin kemur at hava 4 mill. í grundpening í startinum, men verður møguleiki at víðka grundpeningin, eisini frá statsins síðu.

Í reglugerðini, sum landsstýrið ger, fer at verða lagdur dentur á, at grunnurin eigur at lata til stovnsting av idnað, til gjøllgjarri kanningar um idnað, til kanningar um idnað, til kanna og upplæring, og í ein-støkum forum lagaligum lán til rakstur.

Við hesum møguleika afturat at átta føroysku fyrirkurnar at verið væl betri fyrri, og í stórri mun enn higartil fingið rakstrarlán frá bankunum, sum í dag at kalla lána mest til stovnan av virkjum, men at kalla bert móti landskassaveðhaldi. Ætlanin er, at hesin grunnur eftir stuttari tíð skal vaksa til 30–40 mill. kr. Veðhaldslógin, ið er galdandi, hevur verið til stóran bata fyrri føroyska idnaðin og lógin eigur tí framvegis at verða, hóast grunnurin er stovnstur.

Aðalreglan undir øllum nýgerðum, sum hjá verandi idnaði í Føroyum má stuðugt verða, at vit stremba ímóti at framleiða eina vøru, sum er munin betri enn aðrir gera hana. Henda hugsan vil vera hin einasta, sum kann halda okkum kappingarført og í øll um forum er treytin fyrri einari framtíð sum idnaðarframleiðarar.

Ein fyrirtreitin fyrri øllum idnaði er, at samfelagið investar í útbúgvingina, í skeiðvirksemi, upplæring, sum heild í framleiðslukunnleika.